

яка є складною за адмініструванням численних податків, передбачає великі обсяги звітності, непомірну кількість різних строків сплати та декларування податків.

Крім того, кількість податків, нераціональне співвідношення між ними, їх ставки призводять до великого податкового навантаження економіки, що не відповідає нагальним потребам її прискореної модернізації. Так, за даними моніторингу, проведеного Міністерством фінансів України, податкове навантаження на українську економіку, яке характеризується відношенням податкових платежів до доходів ВВП, за перший квартал 2007 р. склало 41, 8%.

Отже, питання реформування податкової системи України мають актуальне значення і потребують подальшого вивчення з метою подальшого запровадження раціональної та ефективної податкової системи, яка є важливим чинником для створення сприятливих умов розвитку економіки і соціальної сфери країни.

Список літератури

- 1 Податкова система. Хрестоматія. //Збірник систематизованого законодавства.-2006.- випуск 1.
- 2 Навчання: законодавство, оподаткування, облік. //Збірник систематизованого законодавства.-2006.-випуск 9.
- 3 Саливон С. Суть мытарства.//Бизнес.-2007.-№40.-С.76-78.

Рассмотрены актуальные проблемы налоговой системы в Украине. Акцентируется внимание на недостатках существующей налоговой системы, в частности на вопросах администрирования налога на добавленную стоимость. Подчеркивается необходимость внедрения эффективной и рациональной налоговой системы, как важного фактора развития экономики и социальной сферы страны.

The present-day problems of Ukraine's tax system are considered in this article. The attention is payed to the disadvantages of the existing tax system, in particular to administering the VAT (value-added tax). The necessity of effective and rational tax system's inculcation is emphasized being an important factor of the development of country's economy and social sphere.

УДК 336.22:351

Н.С. Шалімова, доц., канд. екон. наук, О.А. Магопець, доц., канд. екон. наук
Кіровоградський національний технічний університет

Сутність та загальні принципи адміністрування податків

У статті досліджуються основні підходи щодо визначення сутності податкового адміністрування, запропоновано авторське тлумачення даної категорії. Визначена система законодавчих і виконавчих органів задіяних в процесі адміністрування податків та основні процедури адміністрування. Обґрунтовано напрямки розвитку системи податкового адміністрування.

податки, податкова система, податкове адміністрування, податковий менеджмент, органи управління, податковий контроль

В останні роки в наукових та практичних публікаціях широко використовується термін «податкове адміністрування». Новизна даного поняття актуалізує дослідження

його сутності, яке посилюється тим, що йому належить одне з основних напрямків сучасної податкової політики України.

Проблеми, які існують в бюджетній та податковій сферах, неможливо вирішити без створення сучасної, адаптованої до ринкової економіки системи податкового адміністрування, що також підтверджується зарубіжним досвідом в галузі податкових відносин. Проте на сьогодні проблеми податкового адміністрування існують як в галузі його практичного функціонування, так і в галузі теорії. В Україні поняття «податкове адміністрування» було внесено в теорію та методологію податкових відносин з переходом до ринкової економіки. На даний момент існують лише окремі дослідження, присвячені аспектам сутності та змісту, а також практичним питанням податкового адміністрування.

Зміст терміна «податкове адміністрування» є досить широким. В працях науковців та практиків основна увага приділена дослідженню таких фундаментальних проблем: принципам побудови податкової системи; визначення основних понять, які використовуються в податковому законодавстві; скорочення негативного впливу податкової системи на хід економічного розвитку; вирівнювання умов, в яких діють економічні суб'єкти; спрощення оподаткування; права та обов'язки платників податків та повноваження податкових органів; організація податкового контролю; відповідальність за податкові правопорушення; процедури оскарження рішень та дій податкових органів тощо. При цьому проблеми створення власно виконавчого механізму реалізації процесів податкового адміністрування та і взагалі правильного трактування його сутності залишаються найменш вивченими, комплексно не досліджуються повноваження органів державної виконавчої влади різних рівнів в регулюванні податкових відносин та їх взаємодії.

Таким чином, метою даної статті є визначення сутності поняття «податкове адміністрування» та його загальних принципів, які реалізуються через механізм взаємодії системи органів управління, до функціональних обов'язків яких входить розробка та затвердження податкової концепції на відповідний період та її ефективне виконання, а також виділення основних напрямків розвитку системи податкового адміністрування в сучасних умовах.

Термін «адміністрування» широко використовується в нормативних документах державної податкової адміністрації України, зокрема, в наступних:

1) Методичні вказівки щодо порядку адміністрування податкових векселів, які видаються платниками ПДВ при ввезенні (пересиланні) товарів на митну територію України;

2) Методичні вказівки щодо організації порядку адміністрування відшкодування податку на додану вартість, затверджені наказом ДПА України від 1 серпня 1998 року № 375;

3) Методичні рекомендації щодо адміністрування єдиного податку, що сплачується суб'єктами малого підприємництва — юридичними особами при застосуванні спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності (лист ДПА України від 15.0.2001 р. № 6153/7/15-1317);

4) Методичні рекомендації щодо взаємодії між підрозділами органів державної податкової служби України при адмініструванні податку на прибуток, затверджені наказом ДПА України від 11 грудня 2006 року № 766;

5) Регламент адміністрування податків, зборів (обов'язкових платежів) (додаток до наказу ДПА України від 09.02.2006 р. № 62 «Про затвердження регламенту адміністрування податків, зборів, обов'язкових платежів»);

б) Рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про заходи щодо попередження і нейтралізації загроз національній безпеці, пов'язаних із нестабільністю правового регулювання відносин у сфері адміністрування податку на додану вартість (рішення введено в дію Указом Президента України від 28.12.2006 року № 1154 / 2006).

Якщо проаналізувати зміст даних документів, то стає очевидним, що сутність податкового адміністрування розглядається в них як здійснення податковою адміністрацією в межах її компетенції функцій та повноважень, встановлених державою та податковим законодавством. Воно включає в себе основною складовою систему управління податками, тобто комплекс заходів щодо удосконалення механізму їх стягнення, податкового обліку та звітності, контролю за правильністю їх нарахування, своєчасністю та повнотою сплати, дотриманню встановлених податковим законодавством прав та обов'язків податкових органів та платників податків.

Головним фактором ефективного економічного розвитку країни є якість законів та політичних рішень, з одного боку, та якість інститутів державної влади — з іншого. Найкраща податкова політика може не працювати, якщо податкова адміністрація не спроможна забезпечити її функціонування. Проте, трактування терміна «податкове адміністрування» як організації податкових органів та методів, які використовуються ними для здійснення своєї діяльності, є надто вузьким. Але в більшості праць як українських науковців, так і російських, податкове адміністрування розглядається саме в цьому сенсі. В більшості випадків воно визначається як діяльність податкових органів за дотриманням податкового законодавства юридичними та фізичними особами, тобто, по суті, це поняття має зміст більш звичного терміна — «податковий контроль». В сучасній економічній літературі також зустрічається фактичне ототожнення понять «податкове адміністрування» та «управління податковою системою» («податковий менеджмент»). Багато авторів підкреслюють, що зміст податкового адміністрування ширше, аніж податковий контроль, але при цьому воно є органічною частиною управління податковою системою. Отже, існує достатньо широке розуміння його змісту: наприклад, в широкому значенні — як система управління податковим процесом в цілому, у вузькому — як управління діяльністю податкових органів по здійсненню податкового контролю та збору податків [1, с. 419]. Ключовим в предметі, що досліджується — понятті «податкове адміністрування» є слово адміністрування — похідне від адмініструвати. В словнику С.І. Ожегова, Словнику іноземних слів, а також у Великому енциклопедичному словнику слово адмініструвати («администрировать» — рос.) визначено як управляти чим-небудь формально, бюрократично [2, с. 20; 3, с. 24; 4, с. 14]. Адміністрація — (лат. administration — управління, керівництво) — державні органи, які здійснюють управління (1), посадові особи, керівний персонал якої-небудь установи, підприємства (2), розпорядники, відповідальні виконавці чого-небудь (3). Адміністрування — бюрократичний метод управління за допомогою командування; адмініструвати — (лат. administrate — керувати, завідувати), управляти бюрократично за допомогою наказів, командування. Отже, значення слова адміністрування дещо вужче від слова управління, а процес державного адміністрування, в тому числі і податкового, є лише частиною загального процесу державного управління, включаючи і управління податковими відносинами або державного податкового менеджменту.

В працях російських вчених підкреслюється безпосередній зв'язок адміністрування та бюрократії, розробці теорії якої присвячені праці М. Вебера, Л. Гуліка, Е. Даунса, Р. Коуза, М. Крозьє, Г. Саймона, А. Файоля, К. Перроу та інших авторів. В даному випадку «бюрократія» не розглядається як абсолютно негативне

явище, хоча у свідомості багатьох людей бюрократизм пов'язується із зневагою до суті справи заради дотримання формальностей, з тяганиною. За теорією М. Вебера термін «бюрократія» використовується для характеристики чистої організаційної форми раціонально-правової влади. В концепції формальної раціоналізації М. Вебера бюрократія є одним з основних результатів та одночасно однією з умов процесу раціоналізації управління [5, с. 180]. Значення бюрократії як раціональної форми організації підкреслюється в тому сенсі, що вона є ефективним засобом досягнення заданих цілей [5, с. 289]. Отже, з цих позицій податкове адміністрування можна розглядати як здійснюване бюрократією за організаційною формою раціонально-правової влади управління системою організації відносин між платниками податків та органами управління, яке полягає в контролі за дотриманням норм та правил, які регулюють податкові відносини та їх технологію [6, с. 19].

Якщо поставити за мету розмежування таких понять як податкове адміністрування та управління податковою системою (податковий менеджмент), то це можна зробити таким чином. Податки, з одного боку, є основним джерелом доходної частини державного бюджету, з іншого боку, виконуючи регулюючий вплив (механізми податкових санкцій, знижок, пільг тощо), є ефективним інструментом державного управління якісним та кількісним станом економіки в цілому, її окремими галузями та суб'єктами господарювання, життєвим рівнем населення, соціально-економічним розвитком суспільства. Отже, метою державного податкового менеджменту є створення умов для оптимального та ефективного розвитку економіки шляхом впливу на суб'єкти господарювання та населення за допомогою системи встановлених в законодавчому порядку податків та податкових режимів. Державний податковий менеджмент є механізмом державного впливу на фінансово-господарську поведінку учасників економічного простору в необхідних для держави напрямках економічного та соціального розвитку суспільства. Податкове адміністрування (адміністрування податків, зборів і обов'язкових платежів) можна ототожнити з системою, яка планує, регулює та контролює грошові потоки у вигляді обов'язкових платежів (податків та зборів) від платників податків до бюджетів різних рівнів. Останній підхід базується на вузькому розумінні податків, але більш чітко відповідає сутності процесу податкового адміністрування як підсистеми державного податкового менеджменту.

Адміністрування є частиною процесу управління, а тому має не лише загальні з ним якості, але і відмінні, особливі риси. Особливість адміністрування полягає в тому, що це управління системою організації відносин між платниками податків та державними органами влади в особі, в першу чергу, цих органів (насамперед, в особі податкової адміністрації). Це управління дотриманням зовнішніх форм даних відносин, встановлених законом, які знаходять своє вираження в сукупності норм та правил, що регламентують податкові дії та конкретну технологію податкових відносин, рівень відповідальності за порушення податкового законодавства, повноваження податкових органів.

В підручниках з податкового менеджменту підсистема податкового адміністрування розглядається як основна підсистема, яка в рамках загального управління з боку держави та необхідній взаємодії з іншими підсистемами державної законодавчої та виконавчої влади розробляє та реалізує податкову політику та стратегію діяльності системи, створює та вдосконалює її організаційний механізм, визначає та регламентує механізм здійснення податкових функцій та технологій, формує та удосконалює інфраструктуру системи, необхідну для забезпечення

функціонування адміністративних податкових органів як таких, а також для здійснення ними функціонального менеджменту: податкового планування, податкового регулювання та податкового контролю [1, с. 23]. На наш погляд, дане визначення є досить ґрунтовним, проте вважаємо, що його слабким місцем, як і більшості інших досліджень, є виокремлення із самої системи податкового адміністрування інших органів законодавчої та виконавчої влади, внаслідок чого дана система збіднюється. На наш погляд, функціонування більшості державних органів та їх взаємодія з податковими органами є не допоміжною підсистемою, а рівноправною основною складовою.

Узагальнюючи дослідження теоретико-методологічних питань, які стосуються сутності податкового адміністрування, зміст даного поняття, на нашу думку, розкривається в наступному його визначенні. Податкове адміністрування можна розглядати як сукупність методів, прийомів і засобів інформаційного забезпечення, за допомогою яких органи державної виконавчої влади (в тому числі податкові адміністрації та інспекції всіх рівнів) надають функціонуванню податкового механізму заданий законом напрям і координують податкові дії при суттєвих змінах в економіці та політиці. Тому податкове адміністрування не можна звужувати лише до технології збору податків, тобто до визначення складу податкової звітності та розробки правил реєстрації платників податків, адже даний процес включає в себе діяльність багатьох уповноважених органів влади та управління, спрямовану на виконання податкового законодавства, забезпечення ефективного функціонування податкової системи та податкового контролю і передбачає забезпечення узгодженого розвитку окремих частин цілої системи. Податкове адміністрування є інженерією державного управління податковими відносинами, процедурним (інституціональним) їх опосередкуванням, сукупністю прийомів, які мають конструктивно-технічну спрямованість.

Адміністрування податків можна розглядати у двох аспектах:

- по-перше, як взаємодію системи органів управління (законодавчих і виконавчих органів), до складу обов'язків яких входить процедурне забезпечення проходження податкової концепції на наступний плановий період, її розгляд і обговорення та затвердження у встановленому порядку (рис. 1);
- по-друге, як діяльність уповноважених органів влади та управління, спрямовану на виконання законодавства по податкам та зборам, забезпечення ефективного функціонування податкової системи та податкового контролю. Таким чином, адміністрування податків це складний процес який торкається всіх гілок органів державної виконавчої влади. Він є визначальною частиною управління податковою системою, внутрішнім фактором її розвитку.

Особливість адміністрування як складової частини управління полягає в превалюванні при його здійсненні контрольної функції над іншими функціями управління. Згідно з веберівською моделлю бюрократії, ідеальний тип бюрократії включає в себе формальний контроль, детально викладений в правилах та інструкціях [7, с. 154]. Як організаційна форма бюрократія розглядається класиками менеджменту як частина владних відносин між контролерами та тими, кого контролюють [7, с. 153].

Податковий контроль є функціональним елементом податкового адміністрування, але не виключає таких його функцій як планування, прогнозування, організація, мотивація, здійснення яких підпорядковано контрольній функції податкового адміністрування та спрямовано на підвищення якості (ефективності) податкового контролю. Функція планування в податковому адмініструванні, на нашу думку, знаходить своє вираження як у визначенні майбутнього стану податкової

системи та розрахунку податкових надходжень, так і у визначенні стратегії сегментації платників податків та організації роботи з ними, у складанні планів проведення всіх форм податкового контролю.

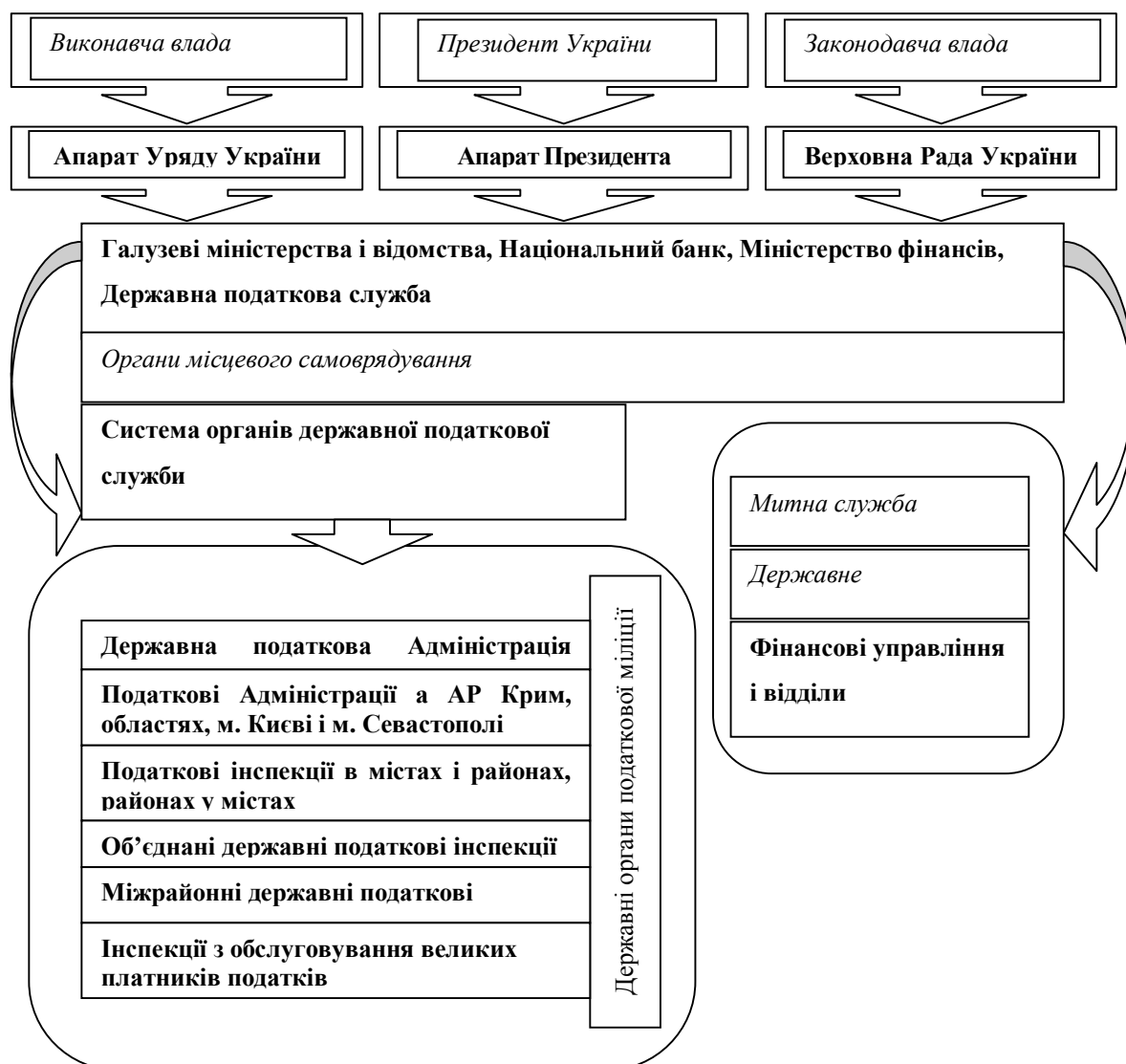

Рисунок 1 – Система законодавчих і виконавчих органів, задіяних в процесі адміністрування податків

Функція організації в податковому адмініструванні, яка забезпечує ефективність контролю за сплатою податків, підвищення рівня їх сплати, попередження неплатежів, попередження випадків мінімізації оподаткування знаходить своє вираження, на нашу думку, не стільки в побудові організаційної структури податкових органів, а у створенні механізму координації роботи та взаємодії всіх органів державного управління. На даний час основна проблема, пов'язана з управлінням податковою системою і податковим адмініструванням, зокрема, полягає у формуванні методологічних та методичних основ цього процесу у вигляді єдиного цілісного процесу. Внаслідок різноплановості органів влади, які займаються управлінням податковими процесами, прямо чи опосередковано задіяні у контролі об'єкта оподаткування чи платника, виникають протиріччя в нормативно-правовому забезпеченні процесів оподаткування між економічними, соціальними та політичними цілями держави та можливостями фінансового забезпечення їх досягнення.

Неузгодженість дій структур, які утворюють систему управління податковими процесами, є гострою проблемою, яка потребує вирішення. Тому, на наш погляд, головним та перспективним напрямком розвитку податкового адміністрування є створення ефективної системи інформаційного середовища органів державної влади.

Процедури адміністрування податків слід розглядати в двох площинах: в площині функцій і завдань, які знаходяться в юрисдикції органів державної виконавчої влади, та в площині функцій і завдань, що входять в повноваження системи органів державної податкової служби (рис. 2).

Рисунок 2 – Процедури адміністрування податків

Функція організації знаходить своє вираження і в технологіях податкового адміністрування. Світовий досвід в галузі оподаткування, перехід до постіндустріальної стадії розвитку суспільства, коли найбільшою цінністю стають інформація та послуги, рівень та темпи розвитку інформаційно-комунікаційних технологій створюють можливості для побудови ефективного механізму податкового адміністрування. Побудова такого механізму неможлива без типізації, уніфікації, стандартизації процесів податкового адміністрування на базі сучасних інформаційних технологій.

Одним з засобів спрощення процесу адміністрування податків є розробка технологічних карт. Останні представляють собою повний та послідовний опис процедур щодо адміністрування того чи іншого виду податку. В узагальненому вигляді технологічні карти можуть мати такий вигляд (рис. 3).

Рисунок 3 – Проект технологічної карти в узагальненому вигляді

Такі технологічні карти можуть бути розроблені по кожному з загальнодержавних та місцевих податків і зборів, адміністрування яких проводиться на певній території. Застосування технологічних карт в процесі адміністрування податків дозволить не тільки полегшити процедури адміністрування, а і підвищить їх ефективність.

Недостатня ефективність податкового адміністрування в даний час зумовлена певними причинами, серед яких доцільно виділити наступні:

1. Відсутність науково обґрунтованих підходів, врахування світового й історичного досвіду при формуванні національної податкової системи та при аналізі наслідків від її впровадження свідчать, що податкове адміністрування іноді не те що не виступає в ролі антикризового засобу, а, навпаки, є однією з причин загострення економічної кризи.

2. Зміни у податкове законодавство вносяться всупереч початковим його положенням, а поточні підзаконні акти ще більше віддаляють податкову практику від закону.

3. Корекція положень законів проводиться за результатами практики, а не виходячи з їх економічної доцільності. Рішення у сфері оподаткування приймаються відповідно до поточних потреб у фінансуванні доходної частини бюджету.

4. Законодавча діяльність представників влади, як частина процесу управління оподаткуванням, не позбавлена від лобіювання відомчих інтересів, що, безумовно, йде не на користь національним.

5. Недостатньо узгоджуються між собою методики розрахунку і сплати окремих податків, зборів (обов'язкових платежів), що ускладнює контроль за повнотою і своєчасністю сплати їх у бюджет.

6. Відсутня цілісна система економічного планування і прогнозування, яка б забезпечувала реалізацію науково-технічної, фінансово-економічної та соціальної політики держави.

7. Система податкового регулювання залишається практично незмінною ще з часів командно-адміністративної системи управління. Податкове регулювання в Україні здійснюється через економічно необґрунтовану систему пільг: з ряду податків і зборів сума наданих пільг дорівнює або перевищує суму надходжень. І разом з цим, в Україні, практично відсутній комплекс податкових пільг стратегічної дії.

8. Відсутність чіткої координації роботи різних органів державної виконавчої влади, задіяних в процесі адміністрування податків і зборів, негативно позначається на умовах господарської діяльності платників податків та знижує ефективність роботи адміністраторів. Це особливо підкреслено в Концепції реформування податкової системи, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 лютого 2007 року № 56-р.

На ефективність податкового адміністрування негативно впливають не лише вказані чинники, незмінні його організація і процедури теж сприятимуть зниженню податкових надходжень у бюджет, збільшенню ймовірності податкових правопорушень, в результаті чого порушуватиметься баланс міжбюджетних відносин, і у кінцевому результаті зростатиме соціальна напруженість у суспільстві.

Узагальнюючи світовий та вітчизняний досвід, накопичений в сфері управління податковою системою, можна визначити наступні напрямки розвитку системи податкового адміністрування.

1. Удосконалення податкового законодавства:

- аналіз узгодженості нормативних актів з оподаткування, їх удосконалення і підготовка нових;
- аналіз діючих нормативних актів, які регулюють взаємодію між державними органами в процесі управління податковою системою та податкового адміністрування;
- формування бази даних судових прецедентів та удосконалення системи розгляду податкових спорів;
- удосконалення методів та порядку стягнення податкової заборгованості, а також механізмів реструктуризації, банкрутства, а також списання безнадійних боргів.

2. Формування єдиної системи ідентифікації платників податків:

- створення єдиної інформаційної бази (простору інформаційного обміну) між органами державної влади;
- узгодження складових інформаційних баз різних органів державної влади (назв, методик визначення тощо);
- створення системи вільного доступу внутрішніх та зовнішніх користувачів до інформації про реєстрацію юридичних осіб та їх діяльність, в тому числі через мережу Internet;
- перегляд та уточнення статусу інформації, яка міститься в базах даних різних органів державної влади (рівня конфіденційності);
- створення системи «податкових паспортів» різних суб'єктів (платників податків, регіону, галузі тощо);
- підвищення швидкості обміну інформацією при здійсненні податкового адміністрування між різними органами влади;
- розробка автоматизованої системи та аналітичних інструментів для збирання, узагальнення та аналізу інформації, яка надходить від третіх осіб.

3. Підвищення рівня добровільного дотримання податкового законодавства:

- удосконалення системи масово-роз'яснювальної роботи з метою підвищення податкової культури;

- удосконалення системи заходів щодо інформування платників податків;
- розробка стандартів надання консультаційних послуг платникам податків.

4. Забезпечення стійкості та ефективності контролю податкового законодавства:

- розробка технологічних карт адміністрування податків, зборів та обов'язкових платежів з метою аналізу, узагальнення та удосконалення типових робочих процесів діяльності в сфері управління податковою системою та податкового адміністрування.

5. Удосконалення системи податкового планування та прогнозування:

- розробка методів оцінки галузевих особливостей фінансової та економічної діяльності;

- розробка методів визначення податкової бази на базі ресурсно-нормативного підходу;

- удосконалення методики аналізу фінансово-економічної діяльності платників податків;

- моделювання та оцінка прогнозів податкових надходжень від платників податків.

6. Удосконалення інформаційно-технологічної підтримки діяльності органів влади, задіяних в процесі адміністрування податків, зборів та обов'язкових платежів.

7. Підвищення ефективності системи управління кадрами, рівнем професіоналізму та етики.

Підсумовуючи вище означене можна зробити наступні висновки:

- податкове адміністрування - це сукупність методів, прийомів і засобів інформаційного забезпечення, за допомогою яких органи державної виконавчої влади (в тому числі податкові адміністрації та інспекції всіх рівнів) надають функціонуванню податкового механізму заданий законом напрям і координують податкові дії при суттєвих змінах в економіці та політиці;

- функціональними елементами податкового адміністрування є податковий контроль, планування, прогнозування, організація, мотивація;

- процедури адміністрування податків слід розглядати в двох площинах: в площині функцій і завдань, які знаходяться в юрисдикції органів державної виконавчої влади, та в площині функцій і завдань, що входять в повноваження системи органів державної податкової служби

- ефективний розвиток системи податкового адміністрування можливий шляхом: удосконалення податкового законодавства; формування єдиної системи ідентифікації платників податків; підвищення рівня добровільного дотримання податкового законодавства; забезпечення стійкості та ефективності контролю податкового законодавства; удосконалення системи податкового планування та прогнозування; удосконалення інформаційно-технологічної підтримки діяльності органів влади, задіяних в процесі адміністрування податків, зборів та обов'язкових платежів; підвищення ефективності системи управління кадрами, рівнем професіоналізму та етики.

Список літератури

1. Налоговый менеджмент. Учебник / Под ред. докт. экон. наук, проф., чл. – корр. РАН А.Г. Поршнева. – М.: ИНФРА – М, 2003. – 442 с.

- 2 Ожегов С.И.. Словарь русского языка. – М.: Рус. яз., 1986. - 650 с.
- 3 Слухай С. Міжбюджетні трансферти у постсоціалістичних країнах: від теорії до реалій. – К.: Артек, 2002. – 279 с.
- 4 Большой энциклопедический словарь / Под ред. А.Н. Азриляна. – М.: Изд-во Ин-та новой энциклопедии, 1999. – 620 с.
- 5 Классики менеджмента / Под ред М. Уорнера; Пер с англ. – СПб.: Питер, 2001. С. 180.
- 6 Мишустин М.В. Информационно – технологические основы государственного администрирования в России: Монография. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2005. – 252 с.
- 7 Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435 – IV.

В статье исследуются основные подходы к определению сущности налогового администрирования, предложено авторское определение данной категории. Определена система законодательных и исполнительных органов власти, задействованных в процессе администрирования налогов а также изложены основные процедуры администрирования. Обоснованы направления развития системы налогового администрирования.

In the article basic approaches to determination of essence of tax administration are explored, author determination of the given category is offered. The system of the legislative and executive bodies of power, involved in the process of administration of taxes and also basic procedures of administration are expounded, is definite. Directions of development of the system of tax administration are grounded.

УДК 657.4

О.В. Шелковников, канд. экон. наук

Кіровоградський національний технічний університет

Організаційна структура інтеграції оперативно-виробничих і управлінсько-інформаційних функцій управління водопровідно-каналізаційних підприємств

У статті доведено важливість дотримання принципу оптимального поєднання централізованої та децентралізованої форм організації персоналу і введення облікового персоналу в центри прийняття рішень. Запропоновано варіант організаційної структури, що дозволяє впровадити об'єктно-цільовий підхід у практику управління водопровідно-каналізаційними підприємствами з метою посилення інтеграційних можливостей функцій управління.

організаційна структура, облік, контроль, аналіз, функції управління, інтеграція, водопровідно-каналізаційні підприємства

Результати дослідження проблемних питань обліку витрат, а також обґрунтування теоретичних і концептуальних рішень, тісно пов'язані з доведенням необхідності організаційної перебудови системи управління і є підґрунтям поглиблення інтеграційних можливостей обліку в управлінні формуванням витрат підприємств водопровідно-каналізаційного господарства.

Недостатня обґрунтованість концепції управлінського обліку не дає підстав вважати, що можна припинити пошук реальних напрямів посилення взаємозв'язку функції обліку з іншими функціями управління. Слабкі сторони вказаної концепції роблять нереальним практичну її реалізацію, що унеможливує посилення

© О.В. Шелковников. 2007